

Artikelarkiv Arvesølv 2001

Et erindringsglimt fra Dræby

af **Viggo Andersen**

Viggo Andersen er født i Dræby og bor Dræby Fedvej 526. På tidspunktet for nedenstående beskrivelse af arbejdet for naboen, Poul "Dalby", var han 10 år.

En vinterdag – en tærskedag

Det var en af de hårde vintre. Fedvejen var kun farbar i et spor, sneen lå højt på begge sider, skovlet op med håndkraft, flot så det ud, men hvor var det besværligt.

Lige da det var ved at blive dag, blev jeg vækket af min gamle bedstemor (hun boede hos os). "Du skal op, Poul Dalby vil gerne have dig til at køre hesten, han skal ha "tærsket" korn". Så var jeg lysvågen. Det betød nemlig klingende mønt. En solid skude havregrød blev slugt, loddenhuen, halstørklæde, ekstra sokker og den tykke frakke på, og så afsted. "Hov, du glemte avisen", råber Bedste. Vi holdt avis sammen med Pouls, en uge ad gangen fik vi den først.

Poul og Laura var klar, hun havde malket de 2 røde køer, fodret de 2 gæs, den lille hønseflok og samlet æg ind. Det var Poul, der fodrede køer, hest og grisesoen med de små grise samt muggede ved dem alle, alt foregik med håndkraft, trillebør var en luksus, som ikke var nødvendig.

Det samme gjaldt en vandpost. Hver eneste spand vand blev med reb og en spand trukket op af den gamle kampestensbrønd med to brædder som dæksel. Nej, Laura skulle ikke stå der og pjatte med en vandpost, så blev der brugt alt for meget vand. El havde de dog, med lys i alle stuer, ikke i stald og lade, ikke kraft. De havde jo hestegangen, og det klarede de sig fint med. Normalt klarede de sig ene to. Laura drev på hesten, mens Poul fordelte negene i maskinen og rev det løse halm fra selv.

Hvad er så en hestegang? Det er et stort kamhjul, hvorpå en ca. 5 m. bom er påsat, og i den yderste ende spændes hesten for, akslen fastmonteret i leje og et spidshjul monteret med et kardanled, jernstænger og flere led ind til værket.

Professor Vissers hestegang til trækprøver (bomlængde 8 m.). En dansk hestegang var lig den her, men med trækbom på 2-3 m.

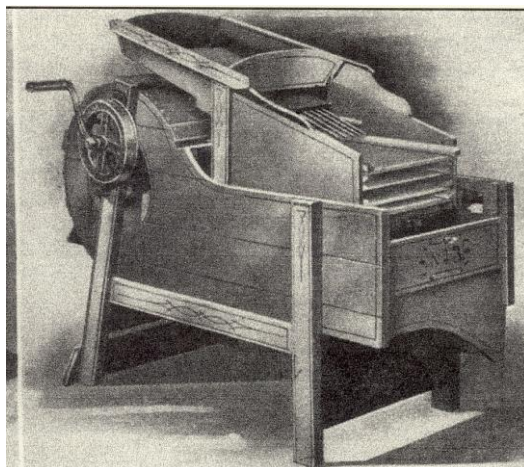
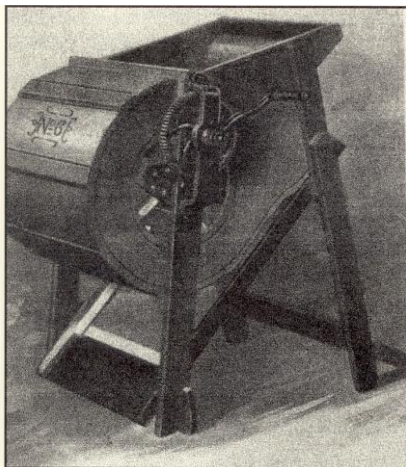
Mit job var at afløse med at køre hesten, d. v. s. sørge for en rolig og støt gang hele tiden. Det gav en tilpas hastighed på tærskemaskinen.

Så startede vi, rundt og rundt gik det, og nu var det kun maskinens stille summen der hørtes. Poul lagde i og Laura rev skutning fra (det var al det tærskede halm) og rystede det lidt for de sidste kerner. "Hov, hov", lød det temmelig bestemt inde fra loen. Det var den røde og mig, der er ved at falde i søvn. Et lille rap med tømme, så er vi på fuld omdrejning igen. (Pisk brugtes ikke).

Efter ca. 1½ time var der pause, for hesten altså. Laura lavede middagsmad, Poul bandt halmen i knipper med halmbånd snoet om en tommeltot (den kunst lærte han også mig), og jeg bundtede selvbindergarn, for intet gik til spilde, hvert eneste bindergarn var skåret ved knuden og blev brugt til at flette reb af til tømmer og hammelreb, måtter o. l.

Middagen var den dag dykænder, d. v. s. rugbrød skåret i tern i mælk, stegt flæsk med kartofler og persillesovs (peselsovs kaldte Poul det). Så tog han sig en lille lur, mens Laura vaskede op.

Vi fortsatte på samme måde efter middagen lige til kaffepausen, kaffe med kringele, hjemmebagt. Så skulle kornet renses over kastemaskinen eller "veuten", som den også hed. Jeg skulle bruge håndsvinget (for den var håndrevet), Poul skovlede i, og Laura skrabe det rensede korn ud i en bunke. Det var det færdige resultat af en dags arbejde, som med et skæppemål blev fyldt i sække, til det en dag blev kørt til mølle og malet til grut til grise og køer.

Kastemaskine, på fynsk en "veude", og rensemaskine. Begge til håndkraft. Kraftforbrug 2-3 HK

Min dag ved Poul var slut, 1 krone rigere. Glad var jeg, og i morgen var det skoledag igen.

Dagen var dog ikke slut ved naboen, nu skulle der roer ind til køeme. Med den store tørvekurv imellem sig og Laura (Poul havde flettet kurven af vøjrepil), den kunne vel rumme 40 måske 50 pund, hen til roekulen, der altid lå langs Fedvej, godt dækket af halm og et tykt lag jord. Jorden var frosset, så Poul kunne nøjes med en lille åbning til at kravle ind ad, for at fylde kurven med roer sommetider lidt frosne. Laura stod så udenfor og frøs, hun skulle jo hjælpe med at bære dem ind. Nu tror I, at det var omkring 1900. Nej det var i 1936.

Poul var født i Dalby (og hed aldrig andet end Poul Dalby) d.23/2 1874. Laura Ottoline var født her 2/11 1872 her.